GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. — ŠT. 78 — CENA DIN 10.— Kranj, 7. oktobra 1957

AKTUALNO VPRAŠANJE

Predvolilna dejavnost je trenutno brez dvoma naš najaktualnejši notranje-politični dogodek, ki je mobiliziral veliko večino prebivalstva. Je pa še eno vprašanje, ki je pritegnilo vso pozornost predvsem naših gospodarstvenikov. To je predlog novega zakona o celotni delitvi dohodka.

Na Gorenjskem je razprava o tem razmeroma še v povojih, čeprav je pred dnevi Klub gospodarstvenikov Gorenjske organiziral za svoje člane debatni večer.

Na tem sestanku smo lahko ugotovili, da razprava še ni prešla dovolj med neposredne proizvajalce in jo za sedaj vodijo še vse preveč »na najvišjem nivoju« vodilnega gospodarskega kadra. Večina udeležencev omenjenega debatnega večera niti ni bila seznanjena z novim osnutkom, saj ga nekateri sploh še niti videli niso...

Gospodarstveniki Gorenjske so pozdravili novi osnutek o delitvi dohodka in ga ocenili kot zelo vzpodbudnega in naprednega. Bili so sicer še posamezni primeri, ko se hoče na podlagi finanč. izračunov, ki so tu in tam seveda neugodni za posamezno podjetje, obiti bistvo novega zakona o delitvi dohodka.

Zato bo brez dvoma še nadalje naloga vseh množičnih organizacij v podjetjih in prav tako organov delavskega samoupravljanja, da bodo razpravo o tem pomembnem gospodarskem vprašanju ne le bolj razširili med kolektive, marveč tudi razpravljali v prvi vrsti o bistvenih momentih, ki jih vsebuje novi zakonski predlog.

I. A.

AKTUALNO VPRAŠANJE

PREDVOLILNA DEJAVNOST GORENJCEV

Naši kandidati v številkah

Skupni podatki o sedanjih kandidatih še niso zbrani, kajti kandidature za zbore proizvajalcev še niso dokončne. Podatki o kandidatih za občinske zbore, ki pa so že zbrani, pokazujejo marsikatero značilnosti iz posameznih krajev.

Največ izbire na volitvah bodo imeli volivci v blejski občini, kjer so za 22 mest v občinskem zboru postavili na kandidatno listo kar 67 kandidatov. To so pravi, da jih bo dve tretjini odpadlo. V vseh občinah so povprečno kandidirali več kot še toliko kandidatov kot bo izvoljenih odbornikov, kar je pravilno. Najmanj kandidatov na izbiro bodo imeli le v cerkljanski občini, kjer so za 21 odbornikov predlagali le 41 kandidatov, kar pa je še vedno zadovoljivo.

Po starosti je največ kandidatov za občinske zbore med 31. in 35. letom, in sicer 127 od vseh 631, kolikor jih je kandidiralo. Največ mladih kandidatov, in sicer do 25 let starosti so izbrali v občinah Kranj in Cerklje (po sedem), medtem ko v občinah Tržič, Jesenice, Železniki in Žireh kandidira za občinski zbor samo en kandidat v starosti izpod 25 let.

Po poklicih pa so predloženi kandidati: od 631 skupnih kandidatov je 269 delavcev, ki tako zasedajo prvo mesto, kar je za kranjski okraj povsem razumljivo. Drugo mesto med kandidati po njihovi zaposlitvi zavzemajo uslužbenci (192), za tem kmetje (157) in upokojenci (13).

In žene? O tem še ni končnih številk, kolikor pa so, kažejo, da so volivci izbirali največ žena na Jesenicah, kjer jih je za občinski zbor 14 %, v Tržiču 13 odstotkov itd. Prvi podatki, ki vključujejo tudi zbore proizvajalcev, pa kažejo, da so v oba zbora kandidirali volivci v Kranju skupno 62 žena (16 %) in v Tržiču 17 žena (16 %). — V občinah Jesenice, Radovljica in Škofja Loka pa je v primerjavi s celotnim številom kandidatov 9 % žena, a v občini Železniki le 2 % (1 sama), v Bohinju 3 %, v Gorenji vasi 5 odstotkov itd.

Medtem ko kažejo številke, da so volivci kandidirali veliko število ljudi iz proizvodnje, pa je med kandidati le premalo žena in tudi mladine. Vprašanje je seveda, kaj bodo pokazale samo volitve, če bodo namreč vsaj predlagane žene in mladinci tudi izvoljeni. O tem bodo svobodno odločali sami volivci, ki gotovo dobro poznajo sposobnost in zaslužnost vsakega posameznika.

Plenum Okrajnega odbora SZDL Kranj

Stanovanjska skupnost - pot k razbremenitvi žena

Ne gre le za deklaracijo o ženskih pravicah - Žene so le redko na vodilnih mestih

Kranj, 5. oktobra. — Danes je bil tu plenum Okr. odbora SZDL Kranj, kjer so razpravljali o problemih zaposlene žene v industriji. Plenuma se je udeležila tudi organizacijski sekretar CK ZKS Vida Tomšičeva. Referat za plenum je pripravila članica plenuma OO SZDL Danila Grilova.

»Zares pomemben dogodek, da je OO SZDL sklical plenum o problemih zaposlene žene,« je med drugim dejala tov. Tomšičeva.

Plenum je bil še toliko večjega pomena, ker je ravno v času pred volitvami, v času ko tudi žene kandidirajo v občinske odbore in zbore proizvajalcev. Dosedanji podatki kažejo, da so se žene bolje uveljavile v družbenem upravljanju, kjer dela 1273 žena, medtem ko dela v organih delavskega upravljanja le 377 žena od 1787 članov, v svetih in komisijah pri občinskih in okrajnem ljudskem odboru pa je od 1377 članov 156 žena. Vsekakor s temi številkami ne moremo biti zadovoljni, če upoštevamo, da je od vseh zaposlenih v kranjskem okraju 34% žena.

Kje so vzroki za tako stanje? Prav gotovo ni edini in osamljeni vzrok nesposobnost žena. V kolikor sploh lahko govorimo o nesposobnosti, je to le posledica prezaposlenosti in preobremenjenosti žena. Naša žena-mati, gospodinja, ne najde potrebnega časa, ki bi ga lahko posvetila svojemu izpopolnjevanju. Po 8-urni zaposlitvi jo čakajo običajno še vsa gospodinjska dela, zato ni čudno, da se žene mnogo prej izčrpajo.

Podatki kažejo, da je bilo leta 1956 na območju OLO Kranj zaposlenih 17.064 žena ali 39 %, letos pa je bilo v prvi polovici leta zaposlenih 17.213 žena. Največ žena je zaposlenih v tekstilni in elektro-industriji, pogosto pa najdemo žene tudi na takih delovnih mestih, ki ne ustrezajo njihovim telesnim in duševnim lastnostim, kot je n. pr. v usnjarski industriji, gradbeništvu, komunalni dejavnosti in tako dalje. Izkušnje so pokazale, da so za ženo najbolj primerna tista delovna mesta in da žena dosežejo največjo produktivnost tam, kjer zahteva delo pazljivost, potrpljenje, natančnost, spretnost, urnost itd. Čeprav je od skupnega števila zaposlenih več kot tretjina žena, se ne moremo pohvaliti, da imajo žene enakopraven položaj v proizvodnji s svojimi sodelavci. Poudarja se načelo plačevanja po učinku, kjer naj bi torej žena dobila lahko toliko kolikor moški, vendar je to načelo uveljavljeno v glavnem le pri nekvalificiranih poklicih, kjer pa žena zaradi telesne šibkosti ne more biti enakovredna moškemu. Na vodilnih položajih pa ženo zasledimo le redko. Na območju kranjskega okraja je od 13.161 žena delavk le 31 visokokvalificiranih, 3820 kvalificiranih, 4257 polkvalificiranih, 4819 nekvalificiranih delavk. Prav tako je od 3923 uslužbenk 2007 žena z nižjo strokovno izobrazbo. Vsekakor smo do sedaj za strokovno usposabljanje žena še vse premalo napravili. Žene same so sicer zainteresirane, da bi si izpopolnjevale svoje znanje, da bi se usposobile za vodilna delovna mesta, vendar jim v večini primerov to onemogoča njihova preobremenjenost. — Razne servisne službe, cenene in urejene šolske kuhinje, otroška igrišča in tako dalje bi žene razbremenile telesno in duševno, da bi lahko učinkovito delale na svojem delovnem mestu. Prav to, kako zagotoviti družini čim ugodnejše življenjske razmere je ena osrednjih nalog stanovanjskih skupnosti. Sedanje razmere, ki so razvidne iz raznih anket, ki so bile razpisane med zaposlenimi ženami, kažejo stvari, ob katerih se velja zamisliti. Treba bo rešiti vprašanje prehrane, oskrbe otrok zaposlenih žena, pomoči pri gospodinjskih delih zaposlenim ženam itd. Vse, še vedno nerešene stvari, slabo vplivajo ne samo na zaposleno ženo, temveč na vso družino in predvsem na produktivnost dela.

Rešitev teh vprašanj pa terja od vseh nas, prav tako tudi od žena, da se s še večjo vztrajnostjo in prizadetostjo lotimo dela, da bodo stanovanjske skupnosti čimprej zaživele. Žene bodo dosegle svoj cilj le s smotrnim delom na gospodarskem in političnem področju. Mehanizacija gospodinjstva bo le odraz vsega tega dela.

Razbremenitev žena naj bo torej ena osrednjih nalog vseh organizacij in društev — tako Zveze ženskih društev kot socialistične zveze, delavskih svetov, sindikalnih organizacij itd. — Kajti tu ne gre le za nekakšno deklaracijo ženskih pravic, temveč za rešitev problemov, ki so povezani z izboljšanjem življenjskega standarda naših družin.

Lj.

Še vedno premalo mladine

Kranj, 6. oktobra — Na Okrajnem komiteju LMS v Kranju je bilo danes posvetovanje vseh predsednikov občinskih komitejev LMS. Razpravljali so o volitvah in kandidiranju mladih ljudi v zbore proizvajalcev in občinske odbore. Kljub besedam, ki so bile izrečene na odgovornih forumih, da je treba kandidirati več mladih ljudi, kaže, da je ostalo le pri besedah, ki pa jih niso skušali uresničiti. Ker je precej mladih ljudi, ki so sposobni in željni delati, ki niso uspeli kandidirati, je mladina sklenila, da bo s svojimi člani pomladila vsaj svete pri občinskih in okrajnem odboru. Da bodo prišli na volitve čimbolj pripravljeni bo okrajni komite organiziral sestanke z mladimi volivci, ki prvič volijo, sestanek s kandidati, predavanja o komunalnem sistemu. Na posvetovanju so razpravljali tudi o problemih šolske mladine, 15-letnici USOJ, volitvah v osnovne organizacije LMS, ideološko političnem delu itd.

Mladina se pripravlja

Vse mladinske organizacije na Gorenjskem so poživele svojo dejavnost v zvezi s predstoječimi volitvami. Mnogi mladinci bodo letos prvič volili, nekateri so izbrani za kandidate in se živahno zanimajo za delo ljudskih odborov, za komunalna in druga vprašanja v svojih krajih in podobno. S tem so volitve zainteresirale mladinske organizacije v celoti.

Koliko mladincev je kandidirano v nove odbore še ni znano, kajti podatki o kandidatih za zbore proizvajalcev še niso dokončni. V te zbore pa kandidira največ mladincev.

Da bi se pripravili za bodoče naloge se bodo prihodnji teden sestali na posebno posvetovanje vsi mladinci kandidati iz okraja. Veliko zanimanje mladine pa je za posebne sestanke v osnovnih organizacijah, na katere so povabili sedanje odbornike in tudi poslance. Mimo teh sestankov pa skoraj vse organizacije mladine pripravljajo v sedanji predvolilni dobi tudi posebna predavanja na katere vabijo ekonomiste, člane odborov in druge, da bi jim pojasnjevali razvoj ljudske oblasti, vlogo sedanjih zborov proizvajalcev v občinah, kot nov korak na tem področju, in druga tekoča in ekonomska vprašanja.

V sliki in besedi

KRANJ SE OLEPŠUJE

Dom JNA bodo »preoblekli«. Tako bo s tem postal ta del Kranja prav gotovo vsem meščanom v ponos (levo).

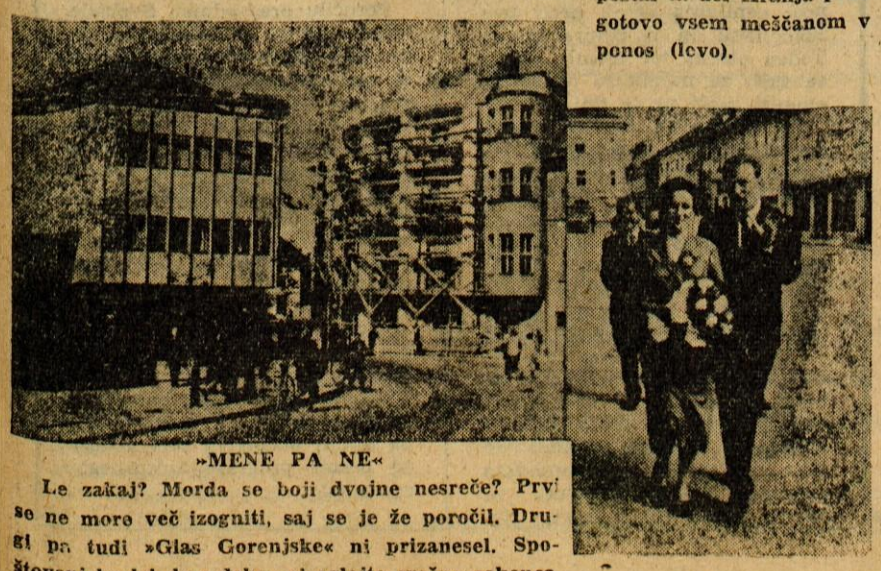

»MENE PA NE«

Le zakaj? Morda se boji dvojne nesreče? Prvi se ne more več izogniti, saj se je že poročil. Drugi pa tudi »Glas Gorenjske« ni prizanesel. Spoštovani bralci, kar dobro si oglejte srečna zakonca

naš razgovor

In tečaj za gospodinjske pomočnice

Drago Rome smo našli na glavni pošti v Kranju, kjer je zaposlena. Kot kandidatu za nov občinski zbor pri sedanjih volitvah in kot ženo, ki se mnogo ukvarja z gospodinjskimi težavami in jih dobro pozna, smo ji postavili nekoliko vprašanj, to pot o gospodinjskem biroju v Kranju in o željah in potrebah žena.

»Gospodinjski biro v Kranju je zelo razširil svojo dejavnost,« je dejala na začetku. »Žene so tu organizirale konfekcijo, pranje perila, krpanje in podobno, kar je v Kranju zelo potrebno.«

»Kakšna pa je zmogljivost te dejavnosti?«

»Zelo mala. Pravzaprav je to vse v začetku. Primanjkuje zlasti prostorov. V glavnem dajejo ženam na dom, da tam perejo in krpajo. Zelo bi bila potrebna zlasti pralnica. Seveda je zato potreben ustrezajoč prostor, oprema in podobno. Žene smo na tem zelo zainteresirane.«

»Kako pa je z uslugami na domu?«

»To je že tudi urejeno. Seveda v manjšem obsegu. Potrebno pa bi bilo zlasti usposobiti ta dekleta oziroma žene, ki jih pošiljajo na dom za opravljanje raznih del. V Kranju je namreč več tečajev n. pr. za šivanje, kuhanje itd. Tečaja, kjer bi se vadile gospodinjske pomočnice, se pravi, kjer bi se učile vseh gospodinjskih del, tega ni, a bi bil zelo potreben.«

»Kakšni so izgledi za bodoče izboljševanje oz. razširitev te dejavnosti?«

»Veliko pričakujemo od stanovanjskih skupnosti. Skoraj vse nove hiše imajo danes za vsako stopnišče posebno pralnico. To je zelo dobro. Mislim pa, da bi bilo mnogo boljše, če bi za celo hišo ali za skupino hiš uredili eno pralnico. To seveda tudi opremljeno s potrebnimi stroji, sušilnico in podobno. Tu bi lahko prale samo zainteresirane žene ali pa bi oddale perilo v pranje brez nadaljnje skrbi, odvisno od zmogljivosti pralnice oziroma od obsega okoliša. O tem bodo morale stanovanjske skupnosti skrbeti za svoje okolje zlasti, kjer imamo strnjene predele hiš kot n. pr. na Zlatem polju, pri vodovodnem stolpu itd.«

TE DNI PO SVETU

△ V soboto je predsednik republike Josip Broz Tito sprejel na Brdu pri Kranju novo imenovanega izrednega in opolnomočenega veleposlanika ZSSR Ivana Konstantinoviča Zamčevskega, ki mu je izročil akreditivna pisma.

Na Bledu pa je predsednik Tito sprejel udeležence 14. mednarodnega kongresa vojne medicine in farmacije. Udeleženci so se vrnili iz seminarja, ki je bil te dni zaključen v Beogradu.

△ Kanton, 5. oktobra — Davi je odpotovala naša parlamentarna delegacija, ki jo vodi predsednik Zvezne ljudske skupščine Peter Stambolič, iz Kitajske. Na kantonski železniški postaji ji je želel srečno pot predstavnik pokrajinskega in mestnega odbora iz Kantona. Peter Stambolič se je toplo zahvalil za lep in prisrčen sprejem, ki ga je bila deležna naša delegacija povsod, kjer se je ustavila. Vodja naše delegacije je ob odhodu dejal, da so delovni ljudje Kitajske napravili na delegacijo globok vtis, ker se z vsemi silami borijo, da bi iz svoje domovine napravili čimprej napredno in razvito deželo.

△ Varšava, 6. oktobra — Študentske demonstracije so vznemirile vso poljsko javnost. Intervenirati je morala milica in uporabljati solzivce, prišlo pa je tudi do težjih poškodb na eni in drugi strani. Povod za te demonstracije je bila prepoved izhajanja študentskega lista »Po Prostu«, ki bi po počitnicah spet moral začeti izhajati. Vodstvo partije je imelo več razgovorov z redakcijo lista z namenom, da bi list spremenil politično linijo, ker sedanja oblika škoduje oktoberskemu programu in demokratizaciji družbenega življenja na Poljskem.

△ Moskva, 6. oktobra — Ves svet z zanimanjem spremlja kroženje umetnega satelita, ki so ga v petek, kot sporočajo iz Moskve, izpustili v atmosfero. Satelit je opremljen z radijskima oddajnima aparatoma, ki nenehoma oddajata signale na 20.005 in 40.002 megaherca — na 14 in 17,5 metrov valovne dolžine. Aparati so dovolj močni, da je mogoč dober sprejem na mnogih amaterskih radijskih sprejemnikih. Znanstvene postaje v raznih delih Sovjetske zveze opazujejo satelit in sproti računajo elemente njegove poti. Ta dogajanja spremlja tudi ves svetovni tisk. V Franciji so vsi listi objavili poročila o »rojstvu malega meseca« z največjimi naslovi na prvih straneh. »Monde« piše, da bo 4. oktober šel v zgodovino človeštva kot izredno pomemben datum nove epohe. In dalje: »Za sedaj je zmaga sovjetskih učenjakov izključno znanstvenega značaja in ni razloga za politično vznemirjenje.« Tudi predstavnik Bele hiše James Hagerty v Združenih državah je izjavil, da je ta dogodek velikega pomena za znanost.

Radijske postaje neprestano spremljajo satelit.

Tudi ljubljanska radijska postaja je v soboto zvečer po poročilih posredovala poslušalcem signale sovjetskega umetnega satelita, ki so jih ujeli in posneli na magnetofonski trak v inštitutu »Jožef Štefan« v soboto okoli 20. ure.

IZDAJA ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 475, 397 — TELEFON UPRAVE ŠT. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-Z-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 7. oktobra do 13. oktobra. — V prvi polovici tedna lepo in sončno vreme. Od srede tedna naprej se bo pooblačilo.

LJUDJE IN DOGODKI

NOVA KRIZA

23. povojna francoska vlada je padla.

»Začela se je najbolj nevarna, najhujša in verjetno najdaljša politična kriza vlade,« je zapisal francoski časopis »Franc Tireur«. »Počitniška vlada« Bourges-Maunouryja je tako doživela usodo, ki so ji jo namenili že junija, ko so ji zaupali državno krmilo. Že tedaj so govorili, da bo ta vlada samo med poletnimi počitnicami, le toliko, da si parlament oddahne, predvsem desnica. Vzlic temu, da so rojenice že ob rojstvu Bourges-Maunouryjevi vladi prerokovale kratko življenje, pa je sedanji padec le izzval precejšnje presenečenje. Ne zato, ker bi kdorkoli verjel v trdnost tal pod vladinimi nogami, marveč zato, ker je prevladovalo prepričanje, da bi bilo zelo nespametno rušiti vlado tik pred alžirsko razpravo v Združenih narodih.

Vlada je postavila vprašanje zaupnice ob predloženem »okvirnem zakonu« za Alžir. Potrebo po njem ni tolikanj narekoval pereč položaj v Alžiru, kolikor nevarnost, da bi Francijo znova postavili na »zatožno klop« pred svetovno organizacijo. O Alžiru je Generalna skupščina OZN razpravljala že lani in je le z največjo obzirnostjo dala Franciji še leto dni časa za rešitev alžirske krize. Ta dragoceni čas pa je Francija lahkomiselno zapravila z jalovimi prerekanji med posameznimi političnimi strujami in z neuspešnimi poskusi nasilnega dušenja upora arabskega prebivalstva v Alžiru. Predloženi »okvirni zakon« naj bi dal francoskim diplomatom v ZN potreben dokaz o francoski »dobri volji« pri reševanju alžirskega vprašanja. Toda še preden je načrt zakona prišel na glasovanje, je bilo o njem slišati toliko nasprotujočih si mnenj, toliko spreminjevalnih in kompromisnih predlogov, da je vsa prepričevalnost tega navideznega dokaza splahnela v nič.

Tako se je od vsega začetka pokazalo, da novi okvirni zakon pravzaprav nikogar ne zadovoljuje. Levica mu je očitala, da je premalo korenit, desnica,

GUY MOLLET

da daje preveč koncesij, sredina je spet imela svojo pripombe, za Alžirce — čeprav jih nihče ni vprašal za mnenje — pa so bile skoraj vse določbe zakona nesprejemljive: od začetne določbe, ki govori, da je Alžir nerazdružljivi del Francije, pa do sleherne točke, ki še vedno uzakonjuje neenakopravnost alžirskega prebivalstva.

Toda če je bilo pričakovati negativno glasovanje levice, se pravi Komunistične partije Francije, so vendar opazovalci menili, da bo vsaj desnica našla neko skupno platformo in izglasovala predloženi okvirni zakon. Toda za desnico je bilo, kot vse kaže, tudi nekaj meglenih formulacij o alžirski lokalni samoupravi preveč. Zbali so se, da bi to pripeljalo do pogajanj in sporazumevanja z alžirskim osvobodilnim gibanjem; dasi je to za vsakega realista edina možna pot, ki lahko privede do mirne rešitve alžirskega problema. Desnica je tako sklenila strmoglaviti vlado.

Prav takšno nerazumno stališče je privedlo do težkega gospodarskega stanja v Franciji, do krvavega in brezizglednega obračunavanja v Alžiru, do čedalje večjega upadanja francoskega mednarodnega ugleda... Dokler pa bodo takšne besede še našle odmev med stenami francoskega parlamenta, je jasno, da ni še moč pričakovati miroljubnega razpleta krvave alžirske drame.

Padec Bourges-Maunouryjeve vlade, ki ga je organizirala in tudi izvedla desnica, pa je hkrati tudi resno svarilo. Očitno je, da desnica meni, da je zdaj napočil njen čas. Izkoriščala je Bourges-Maunouryja, dokler ji je lahko služil, nato pa je tako enega kot drugega zavrgla kot izžeto limono. Zdaj pa se bo bržkone desnica skušala sama spraviti za francosko krmilo. Že dosedanja bilanca obeh dosedanjih francoskih premierov in njunih vlad, v katero sodi tragična sueška pustolovščina, nenehno drsenje v hudo gospodarsko krizo in čedalje bolj brezupni boj v Alžiru, je prinesla dovolj škode resničnim koristim Francije, pa čeprav sta obe vladi, vsaj po imenu in sestavu sodili bolj na levo kot na desno stran. Če pa bo zdaj popolnoma zagospodarila desnica, bo njena vladavina lahko zapeljala Francijo le še globlje v slepo ulico.

MARTIN TOMAŽIČ

V nedeljo smo zabeležili

KRAJEVNI PRAZNIK V PREDDVORU

Preddvor, 6. oktobra — Danes so prebivalci bivše občine Preddvor zaključili s praznovanjem krajevnega praznika. V počastitev tega praznika so včeraj množične organizacije izvedle veliko svečano komemoracijo pri spomeniku padlih borcev v Preddvoru Razen ostalih prireditev pa je bil danes še prijateljski strelski dvoboj med domačimi strelci in strelci iz Predoselj za prehodni pokal Krajevnega odbora ZB Preddvor. Pokal so že drugič osvojili strelci iz Predoselj s 341 pred preddvorskimi, ki so dosegli 315 krogov. 13-letni Jože Lombar je z 88 krogi zasedel prvo mesto pred Jožetom Kavčičem iz Predoselj s 83 krogi, tretje mesto pa je osvojil Franc Tičar z 82 krogi. -an

PLENUM OKRAJNE GASILSKE ZVEZE KRANJ

Bled, 6. oktobra — Danes dopoldne je bil na Bledu plenum Okrajne gasilske zveze Kranj, kjer so obravnavali vrsto problemov in analizirali dosedanje delo. Plenum je pretežni del razprave posvetil bodočemu delu občinskih gasilskih zvez, delu društev, vključevanju in delu žena, mladine in pionirjev v gasilske vrste. Ob zaključku so sprejeli še več sklepov za bodoče delo. -an

TVD ČRNOMELJ : MLADOST 6:0 (4:0)

Stražišče, 6. oktobra — Popoldne so rokometašice »Mladosti igrale prvenstveno tekmo z žensko ekipo TVD Črnomelj. Oslabljena ekipa Kranjčank se rutiniranejšim nasprotnicam ni mogla uspešno upirati. Vendar moramo povedati, da Stražiške tekmovalke prvič tekmujejo v slovenski ligi. F.

Po zborih volivcev na Bledu

Po končanih zborih volivcev je bilo na Bledu posvetovanje aktiva komunistov pri občinskem komiteju. Udeležba volivcev, kot so ugotovili, je bila na zborih zadovoljiva. Zlasti so bili dobro obiskani in tudi živahni zbori volivcev v Želečah, na Selu in v Podhomu. Nekaj manjšo udeležbo so zabeležili na zborih v Zgornjih Gorjah, v Višelnici, Grabčem, v Mavkušah, v **Zasipu, Krnici in drugod.**

Volivci na Bledu so veliko govorili o potrebi za gradnjo nove šole. Precej so govorili tudi o gostinsko-turistični dejavnosti, ki predstavlja na Bledu važno gospodarsko mesto. Na zborih volivcev so poudarjali tudi važnost cepljenja otrok proti poliomelitisu in o pripravah za Teden otroka ter menili, da bi se skrb za najmlajše ne smela omejiti zgolj na te dni.

Še živahnejši so bili zbori proizvajalcev v podjetjih. V nekaterih primerih pa se je pokazalo, da volivci — delavci še vse premalo vedo kaj pomeni zbor proizvajalcev v občini. Aktiv Zveze komunistov je to pomanjkljivost samokritično pripisal svojim osnovnim organizacijam in sindikalnim aktivom v podjetjih. Posledica tega je bila, da so delavci marsikje izbirali kandidate z nezadostno odgovornostjo in kritičnostjo. V nekaterih volilnih enotah je prav zato prišlo med kandidate premalo mladih delavcev in hkrati preveč uslužbencev. jb

37. PONEDELJEK

Naša perica me ne pozdravlja

Včasih prihaja k nam, kadar se nabere prav velik kup umazanega perila in je napovedana velika žehta, neka ženska pomagat prat.

Menda je bila prej perica po poklicu — ne vem, slišal sem tako. Zdaj je v službi v tovarni. Zasluži bolj tako, no, kot pač zaslužijo nekvalificirane delavke v tovarni: nihče ne more reči, da zaslužijo več, kot bi potrebovale. Če bi predobro zaslužila, potem bi pač ne hodila prat po hišah.

Ampak nisem se lotil te zgodbe zato, da bi razglabljal o njeni plači v tovarni. Zgodbe sem se lotil zato — kot že njen naslov pove — ker me naša perica ne pozdravlja. Ne na cesti, ne drugod; enkrat sva se srečala v trgovini, pa me tudi tam ni pozdravila.

Preprosta ženska je, ampak zelo bistra. Eden tistih preprostih ljudi, ki nimajo nobenih šol — skoraj nobenih, kolikor vem, nima niti popolne osnovne šole — pa njihova od narave jim dana razumnost prekaša pamet marsikaterega izobraženca. Zares, zelo bistra je. Prav zaradi tega sem se zanimal zanjo že od vsega začetka, še bolj pa potem, ko sem opazil to njeno čudno obnašanje.

Takole je bilo.

Zagledal sem jo, ko je bila še kakih petdeset metrov pred menoj. Oba sva šla po isti strani pločnika. Seveda je nisem pozdravil — kdo pa pozdravlja ljudi, ko so še petdeset metrov oddaljeni? Potem sem jo ves čas gledal. Tudi ona me je opazila. Bila je oblečena za vsak dan, mogoče malce slabše, kot večina njenih prijateljic, od katerih nobene ne poznam; pod roko je prenašala zarjavelo cev za štedilnik z zveriženim kolenom na zgornjem koncu. Mogoče jo je kje prav poceni kupila, pa je hotela postaviti v svojo sobo gašperček, ali pa — navsezadnje, kaj jaz vem, kaj je nameravala s tisto zarjavelo cevjo, saj niti ne vem, kakšno sobo ima in ali jo vanjo sploh mogoče postaviti gašperček. Jaz sem bil v tisti, ne ravno najboljši, a še vedno skoraj novi obleki, ki jo nosim v petek in svetek; imel sem tudi lepo zlikano srajco in imenitno zavezano kravato (če se sploh na kaj spoznam, se spoznam na vezanje kravat).

Ko je bila samo še pet metrov od mene, je nenadoma zavila na cesto in na drugo stran. Namerno se me je izognila — to bi lahko potrdil vsak, ki bi naju slučajno opazoval.

To se je ponovilo vsakokrat, ko sva se srečala. Enkrat tudi v trgovini: ko me je zagledala, je pobrala svoje zavitke in jih odnesla k pultu na nasprotni strani trgovine.

Ampak, čudno: kadar pere pri nas, ne kaže niti sledu tega čudnega obnašanja. Pogovarja se z menoj kot z vsakim drugim, ko pride ali gre, pa mi prijazno odzdravi na pozdrav.

Prav zares, to njeno obnašanje me je začudilo, skorajda zbegalo.

Potem pa me je nekega večera pozdravila, pravzaprav odzdravila mi je, kajti prvi sem pozdravil jaz. Bilo je malo ven iz mesta in na cesti ni bilo nikogar. Prijazno se mi je nasmejala, ko sem jo pozdravil, in odvrnila: »Dober večer!«

Takrat sem jo sprevidel: pozdravlja me samo, kadar ni tujih ljudi zraven.

Potem sem jo tudi razumel: sram jo je. Ne zase, ampak zame. Ja, zame.

Noče me spraviti v neprijeten položaj. Predstavlja si, da bi mi bilo nerodno in mogoče celo zoprno, če bi jaz, spodobno oblečen in ugleden, srečal njo, neugledno, neznatno oblečeno, z ravnimi lasmi in obledelo ruto. Bilo bi mi nerodno in zoprno v vsakem primeru, če jo pozdravim ali ne: če bi jo pozdravil, bi se pred znanci sramoval poznanstva z njo — če je ne bi pozdravil, bi se pa potem sramoval pred samim seboj, ker je nisem pozdravil. Raje mi prihrani vse to in se me izogne.

Najbrž ni navajena, da bi jo tudi na cesti pozdravljali ljudje, pri katerih je drugače samo perica.

Zdaj se že dolgo pripravljam, da bi ji vse to povedal. Enkrat ji gotovo bom.

PETER STRUNA

naša kronika

ENOTNA ORGANIZACIJA SZDL V KAMNIKU

V Kamniku je bila doslej organizacija SZDL razcepljena na manjše terenske organizacije, ki so bile prešibke, da bi mogle uspešno opravljati svoje naloge. Tudi občinski ljudski odbor si je želel krepkejše pomoči s strani SZDL pri delu za napredek mesta. V četrtek je bila v sejni dvorani, ob veliki udeležbi zastopnikov vseh terenskih odborov SZDL kakor tudi zastopnikov gospodarskih in družbenih organizacij konferenca, na kateri so ustanovili enotno mestno organizacijo za ožji del mesta in predmestij. Istočasno so seveda prenehale z delom terenske organizacije. Živahna razprava po referatu, ki ga je podal tov. Stane Šimšič, je bila dokaz, da Kamničani mnogo pričakujejo od »nove« organizacije.

REORGANIZACIJA KRANJSKIH KOMUNALNIH PODJETIJ

Na četrtkovi seji Občinskega ljudskega odbora v Kranju, so odborniki razpravljali in potrdili zaključni račun ObLO za lansko leto in potrdili nekatere spremembe letošnjega proračuna.

Ob koncu so še razpravljali o predlogu Sveta za komunalne in gradbene zadeve, da bi posebna komisija proučila vse pogoje glede ponovne združitve komunalnih podjetij »Komunala« ter »Ceste in kanalizacija«. Po reorganizaciji podjetja »Komunala« v tri samostojna komunalna podjetja — v začetku leta — je bilo namreč mišljeno, da bodo ta podjetja opravljala delo na področju celotne komune, vendar se to ni uresničilo. Zato so sedaj ponovno sklenili razpravljati o njuni spojitvi.

DEBATA O NOVEM ZAKONU O DELITVI DOHODKA

Klub gospodarstvenikov za Gorenjsko je organiziral v petek sestanek svojih članov, na katerem je podal uvodne misli o novem predlogu zakona o delitvi dohodka direktor Zavoda za planiranje OLO **Jože Dolenc.** V razmeroma živahni razpravi je sodelovalo precej ljudi. — Razpravi je prisostvoval tudi sekretar za delo IS LRS **dr. Marijan Dular.**

ZA NAŠE OTROKE NA STENJAKU

Na posvetovanju s predsedniki občinskih svetov za socialno varstvo in varstvo družine, ki je bilo v Kranju, so govorili tudi o ureditvi doma na otoku Stenjak pri Puli. Letos je bilo poslano iz kranjskega okraja na letovanja več kot 700 zdravstveno ogroženih otrok. Največ jih je bilo na Stenjaku. Za prihodnje leto, kot je bilo rečeno na posvetovanju, pa je v tem domu potrebno izboljšati in preurediti sanitarno-higienske naprave in izboljšati pogoje otrokom, ki bodo tja poslani.

Z OBČNEGA ZBORA DPD »SVOBODA« KRANJ

Kranj, 5. oktobra — Danse ob 19. uri je bil v zgornji dvorani Sindikalnega doma v Kranju občni zbor DPD »Svoboda« Kranj, medtem ko so bili občni zbori posameznih sekcij že pred tem. — Zbora se je udeležilo nekaj nad polovico vsega članstva in pa gostje — Zvezni ljudski poslanec Boris Ziherl, dalje predsednik Republiškega odbora Zveze Svobod in prosvetnih društev Ivan Regent, predsednik ObLO Kranj, Vinko Hafner in drugi.

Poročilu predsednika Svobode Milana Štoka je sledila razprava, ki je sicer obravnavala razne pereče probleme, ki tarejo društvo, vendar pa je bilo slišati vse premalo pobud, za nove oblike vzgojno izobraževalnega dela, kot je dejal tudi tovariš Regent, ki bi postavile prizadevanja Svobode pred nove, pravilne smotre, ki jih narekuje poslanstvo delavskih prosvetnih društev.

Z ozirom na nedavno reorganizacijo Prešernovega gledališča v Kranju pa je tovariš Ziherl poudaril, da je Svoboda postavljena pred težko nalogo: s pravilno politiko je namreč treba nuditi občinstvu zelo pogost in pester program kulturnega razvedrila.

§§§ S SODIŠČA

9 let strogega zapora za Milovana Djilasa

V soboto je bil Milovan Djilas pred sodiščem v Sremski Mitrovici obsojen na 7 let strogega zapora, ker je storil kaznivo dejanje sovražne propagande proti socialističnim temeljem državne in družbene ureditve, proti obrambni moči in proti zunanjepolitičnim koristim Jugoslavije. Ker je bil Djilas leta 1956 že obsojen na 3 leta strogega zapora, ga je senat obsodil na skupno 9 let zapora, ker je eno leto že odsedel, z omejitvijo državljanskih pravic za 5 let, in mu odvzel vsa odlikovanja. Milovan Djilas je na obravnavi priznal, da je leta 1955-56 napisal knjigo »Novi razred« in da je rokopis preko svojih prijateljev poslal v New York, kjer naj bi knjigo natiskali in razpečali. Obtoženčeva knjiga vsebuje nešteto napadov na gospodarske temelje naše države, obtoženi tudi ni prizanesel naši vojski itd. Obtoženec je to na glavni razpravi sam priznal. Sodišče je ugotovilo, da se je Djilas zavedal, da bo imela vsebina knjige »Novi razred« v naši deželi in tujini škodljive posledice, kar se je tudi zgodilo, kajti v tujini se je začela široka gonja proti Jugoslaviji.

Slučajno odkrito vojno zločinstvo

BIVŠI SS-OVEC JOŽE VAVPOTIČ OBSOJEN ZA UBOJ INTERNIRANCA - FRANCOZA

Ko sta obujala aktivista iz ljubljanske okolice spomine na osvobodilno borbo in na strahote gestapovskih taborišč, ki sta jih prestajala, sta v pogovoru prišla tudi na ime Jožeta Vavpotiča, ki je doma iz Lukovcev pri Murski Soboti. Le-ta se je udinjal SS-ovcem ter služil v letu 1944 nekaj časa tudi v zloglasnem taborišču političnih internirancev na Ljubelju. Aktivist, ki je bil sam na Ljubelju, je vedel povedati, da je Vavpotič poleti 1944 kot SS-ovec stražar ubil s strelom iz puške interniranca Francoza, ne da bi imel povod za to. Ime Vavpotič je drugega takoj pretreslo, saj ga je poznal iz svojega terena. Tudi zunanji opis ga je prepričal, da je to SS-ovec, ki ga je opisal njegov tovariš. Tako je bil odkrit po tolikih letih okupatorjev sodelavec, ki je zagrešil vojno zločinstvo nad nedolžnim internirancem iz francoske Lorene.

Vavpotič je nekaj časa trdovratno tajil vsako krivdo. Šele, ko so spregovorile priče, ljudje, ki so bili tedaj zaposleni na Ljubelju pri gradbenih delih in od katerih je nekdo sam videl kako je Vavpotič streljal na internirana, se je vdal in priznal svoje dejanje. Zagovarjal se je le, da je hotel interniranec pobegniti. Toda tudi ta zagovor ni obveljal, saj je priča — očividec — izpovedala, da se je pojavil interniranec blizu stranišča in da je streljal Vavpotič brez povoda. Nesrečnik, ki ga je Vavpotič »vzel na muho«, je po prvem strelu pokleknil in prosil naj ne strelja več, okrutnež pa ga je zapodil nazaj ter nato izstrelil nanj še tri ali štiri strele, dokler ga ni smrtno zadel.

Šele proti koncu je Vavpotič spoznal, da okupatorju tudi vsa zverinska nasilja ne bodo pomagala do zmage. Skušal je popraviti kar je zagrešil ter je partizanom oskrbel celo nekaj municije. To dejstvo in okolnost, da je bil v času, ko se je udinjal okupatorju, star šele dobrih 20 let, je upoštevalo sodišče pri odmeri kazni in mu naložilo za zločin, ki je sicer vse obsodbe vreden, 10 let strogega zapora ter omejitev državljanskih pravic za 3 leta. jf

V ŠPORTU

Košarka

POSTOJNA : TRIGLAV 69:65 (27 : 31)

V zadnjem kolu slovenske košarkarske lige se je včeraj Kranjski Triglav v Postojni pomeril z domačim moštvom in tekmo zgubil z rezultatom 65:69 (31:27). V prvem polčasu so bili Kranjčani precej boljši in so ga odločili v svojo korist. Tako je bilo do srede drugega polčasa, ko je Postojna z nekaj protinapadi prišla v vodstvo in ga obdržala do konca tekme. Igralci Triglava so se zelo trudili, da bi vsaj izenačili, toda precejšnja mera smole, razen tega pa veter in betonsko igrišče so jim preprečili doseči ugodnejši rezultat. Med Kranjčani, ki tokrat niso nastopili kompletni, je bil zelo dober Marko Petrič, pri Postojni pa Škrjanc in Tavčar.

Triglav: Drago Petrič 23, Colnar 19, Marko Petrič 16, Stružnik 4, Lozar 2, Klavora 1, Brinovec in Belehar.

Postojna: Škrjanc 27, Tavčar 25, Bajc 7, Vižin 5, Garzavski 3, Manarovič. S.

Z novim poletom v prihodnost

TVD »Partizan«, Ljubno je imelo pred kratkim širši sestanek, kateremu so prisostvovali predsednik Občinskega komiteja ZK Radovljica, tajnik Okrajne zveze »Partizan« Kranj in predsednik Občinskega komiteja LM Radovljica. Prav tako so se sestanka udeležili tudi funkcionarji vseh množičnih organizacij in nad 70 mladincev in mladink.

Iz izčrpnega poročila predsednika društva je bilo razvidno, da je društveno življenje zopet oživelo. Sestanek je bil zelo koristen in istočasno pomeni prelomnico med dosedanjimi neuspehi in uspehi. Ob koncu sestanka so vsi prisotni z velikim odobravanjem odposlali tovarišu Ribičiču in Republiški zvezi »Partizan« pismo z naslednjo vsebino:

S I. delovnega sestanka TVD »Partizan«, Ljubno na Gorenjskem, z dne 25. IX., ob prisotnosti predstavnikov množičnih organizacij in zastopnikov kulturnega in političnega življenja in članov društva, Vam sporočamo, da se pridružujemo izjavam tov. Ribičiča, katere smo sprejeli z veseljem in izražamo željo, da bi še naprej uspešno vodil »Partizan« po poti novih nazorov. Tako bomo uspeli vzgojiti našo mladino v zdrave mlade športnike, ki bodo polni življenjskih sil, sposobni graditi sebi svojo bodočnost v naši socialistični domovini. Z. F.

Zadnji športni rezultati

Zvezna liga

SPLIT : DINAMO 1:0
VOJVODINA : BUDUČNOST 6:0
PARTIZAN : BSK 1:1
VARDAR : HAJDUK 2:2
RADNIČKI : VELEŽ 6:1
ŽELEZNIČAR : CRVENA ZVEZDA 2:1
ZAGREB : ŠPARTAK 0:2

I. conska liga

LJUBLJANA : ULJANIK 7:0
BRANIK : ŠIBENIK 1:1
ODRED : ELEKTROSTROJ 1:2
REKA : LOKOMOTIVA 2:2
TREŠNJEVKA : ORIENT 2:1
JADRAN : SEGESTICA 1:0
TEKSTILAC : METALAC 6:0

Ljubljansko-primorska liga:

GRAFIČAR : IZOLA 2:4
RUDAR : NOVA GORICA 3:1
ILIRIJA : SLOVAN (odložena)

Slab vratar in slab napad

TRIGLAV : KRIM 1:2 (1:1)

Ljubljana, 6. oktobra — Tekma Ljubljansko primorske lige — Igrišče Krima. Vreme in teren ugodna za igro — Strelci: Mihelčič v 2. minuti za Triglav in Kastelic v 43. minuti ter Marjanovič v 46. minuti za »Krim«. — Sodnik Božičev iz Maribora.

»Triglav«: Brezar III., Česenj, Rozman, Pogačnik, Bajželj, Srakar, Kiš, Toni, Mihelčič, Krašovec, Štular.

»Krim«: Mozetič, Hočevar, Erzar, Razbornik, Gabrovšek, Bergelj, Hočevar J, Slapničar, Kastelic, Marjanovič.

Na igrišču Krima se je danes zbralo precej gledalcev, ki so bili priče borbi dveh trunutno najmočnejših moštev v Ljubljansko primorski ligi. Enajstorica »Triglava« je imela že v prvem polčasu priložnost, da bi odločila igro v svojo korist. vendar tega ni znala storiti in je dopustila, da so Krimovci dve minuti pred koncem celo izenačili.

Domačini so v drugem polčasu z lahkoto osvajali teren in se nevarno približevali vratom gostov. Že v tretji minuti je rutinirani Marjanovič preigral edinega branilca »Triglava«, in dosegel vodeči gol. Priložnosti za gol je bilo tudi kasneje še dovolj in to na obeh straneh, vendar jih predvsem pri »Triglavu« napadalci niso znali izkoristiti. Pri »Triglavu« je bil še posebno slab vratar, ki v veliki meri nosi krivdo za poraz.

Sodnik Božičev je sodil v glavnem dobro. M.

Dvoboj atletov Jesenic in Kranja

Kranj, 6. oktobra — V organizaciji atletskega kluba »Triglav« je bil danes dopoldan na igrišču Triglava medmestni dvoboj med atleti in atletinjami Kranja in Jesenic. Borbe so bile zanimive, posebno še tekmovanje moških, saj se do zadnje discipline ni vedelo kdo si bo nabral več točk. Vendar so atleti »Triglava« zmagali. Pri ženskah pa Kranjčanke niso imele resne ovire za dosego prvega mesta.

Rezultati — moški: 100 m — Jenko (J) 12,4, Strahovnik (T) 12,4. **200 m** — Jenko (J) 25,8 **800 m** — Hafnar (T) 2:27.7, **1500 m** — Florjančič (T) 4:30.09. **Skok v daljino** — Sodja (J) 5,79 m, **skok v višino** — Koren (T) 155 cm **disk** — Ažman (T) 34,05 m, **kopja** — Legat (J) 43,12 m, **krogla** — Hafnar (T) 12,52 m, **štafeta 4×100** — 1. Triglav 50, 2, Jesenice 51,8.

Ženske: 60 m — Jevšnik (T) 8,9, **400 m** — Koder (T) 1:13.7, **daljina** — Jevšnik (T) 403 cm, **višna** — Kodrič (J) 127 cm, **disk** — Koder (T) 24,76 m, **krogla** — Marinčič (J) 9,51 m.

Moški ekipno: Triglav 8952, Jesenice 8933.

Ženske ekipno: Triglav 4781, Jesenice 3942.

Skupno: Triglav 13733, Jesenice 12875. F.

Na Golniku je živahno

Že prejšnjo nedeljo je bil na Golniku III. okrajni turnir v namiznem tenisu za ženske, mladinke in pionirke. Turnirja so se udeležile igralke »Jesenic«, »Triglava«, »Mladosti« in domačega »Storžiča«.

REZULTATI

Ženske ekipno:

1. Jesenice	4	3	1	11 : 5	6
2. Storžič	4	3	1	9 : 7	6
3. Triglav	4	2	2	8 : 6	4
4. Mladost	4	2	2	9 : 2	4
5. Storžič II	4	0	4	0 : 12	0

Mladinke ekipno — finale: Storžič : Triglav 3:2.

Ženske posamezno — finale: Sterle (Jesenice) : Ivica Dolen (Golnik) 21:19, 17:21, 21:17.

Mladinke posamezno — finale: Slokan (Triglav) : Čadež (Mladost) 21:16, 21:17.

Mladinke dvojice: Čop, Slokan (Triglav).

Ženske dvojice: Avgusti, Čadež (Mladost).

Med tednom je bilo odigranih tudi nekaj namiznoteniških dvobojev — Moški : Golnik : Križe 7:2, Golnik Preddvor 5:0, Golnik B : Preddvor 0:5. Grbec

Turnir v malem rokometu

Stražišče, 6. oktobra — V počastitev 15-letnice USOJ je bil danes na igrišču »Mladosti« v Stražišču turnir v malem rokometu, ki sta organizirala RK Mladost in RK Iskra (IKŠ). Nastopilo je osem gorenjskih klubov (Mladost A, Mladost B, Planika, »Storžič« — Golnik, »Partizan« Tržič, Sava, KAD, IKŠ Iskra), ki so tekmovali po izločilnem sistemu. Turnir je pokazal precejšnjo množičnost, medtem ko kvaliteta ni bila povsem zadovoljiva. Tekmovanje je motilo večkratno ugovarjanje sodniku in groba igra nekaterih moštev. V posebno slabi luči so se pokazali rokometaši Planike, ki so igrali zelo nešportno. Finalno tekmovanje med Planiko, in KAD je moral sodnik 7 min. pred koncem igre zaključiti pri rezultatu v korist KAD. Zaradi zelo grobe igre Planike tekme ni bilo mogoče regularno zaključiti. Tako so prvo mesto zasluženo osvojili rokometaši KAD, ki so pokazali zelo lepo igro. Sodniki so svojo nalogo opravili dobro, čeprav so pretežno začetniki.

Rezultati: Četrtfinale — KAD: Iskra 11:4, Planika:Storžič 8:2, Mladost A:Sava 8:3, Mladost B: Partizan 5:1. **Polfinale** — Planika:Mladost A 7:5, KAD:Mladost B 7:3. **Finale** — KAD:Planika 6:5. F.

TEČAJ ZA VADITELJE V ŠKOFJI LOKI

Okrajna zveza društev Partizana je pretekli četrtek pričela z 10-dnevnim tečajem za vaditelje in vaditeljice iz društev Partizana na Gorenjskem. Tečaj je v domu Partizana v Škofji Loki. Ob zaključku tečaja bodo tečajniki opravili še praktične in teoretične izpite.

ODBOJKA

Kamnik je v prvenstveni tekmi druge republiške odbojkarske lige na svojem terenu izgubil proti Vrhniki s 2:3, potem ko je v zadnjem setu že vodil s 7:1.

Strelstvo

PONEKOD ŠE VEDNO SAMO ŽIVOTARJENJE

Na svoji zadnji seji Okrajnega strelskega odbora Kranj so govorili o najvažnejših problemih in nalogah strelstva na Gorenjskem. Analizirali so delo strelskih družin in hkrati kritizirali nedelavnost nekaterih družin. Občinski strelski odbori bi kot organizacijski organi morali nuditi strelskim družinam večjo pomoč. Kjer pa so nekateri člani odbora slabo delali so tudi družine le životarile. Nekatere družine — v Poljanski, Selški in Gornjesavski dolini — pa še vedno nimajo zadostnih denarnih sredstev za uspešno delo.

Razpravljali so tudi o bodočih nalogah. Vse strelske družine na Gorenjskem so razdelili v conske lige in hkrati sprejeli program tekmovanj za leto 1958. -an

Pionirji so tekmovali v mnogoboju

Kranj, 6. oktobra — V telovadnici in na telovadišču Osemletke »Franceta Prešerna« v Kranju je bilo danes okrajno tekmovanje v pionirskem mnogoboju pionirjev in pionirk gorenjskih društev »Partizan« za prehodni memorial Darinke Kumarjeve v počastitev Tedna otroka. Na tekmovanju je nastopilo 12 vrst pionirjev in pionirk iz Jesenic, Škofje Loke, Kranja, Bleda, Stražišča in Gorij. Skupaj je nastopilo 91 pionirjev in pionirk.

Prehodni memorial sta osvojili vrsti pionirjev in pionirk »Partizana« z Bleda s 482,8 pred Jesenicami s 483,4 točkami. S tem so jeseniški pionirji izgubili memorial, ki so ga osvojili na prvem mnogoboju letos pozimi. Kot posamezniki pa so bili najboljši: Marjan Kodrič (Stražišče), Jože Poklukar (Gorje), Jože Pogačar (Bled); pri pionirkah pa Dani Špracaj (Jesenice), Berta Potočnik (Bled), Vera Čufar (Jesenice). -an

TRŽIČ : JESENICE 3:3 (3:1)

Tržič, 6. oktobra — —V malem Gorenjskem derbiju sta si oba predstavnika pred približno 900 gledalci razdelila točki. Ko so domači v 24 minuti vodili z dvema goloma, so hoteli gostje rezultat znižati, kar jim je po krivdi domačega vratarja uspelo. Tik pred koncem prvega polčasa je bil ponovno uspešen Dornik.

Drugi polčas je pripadal gostom, ki so z lahkoto prihajali pred gol Tržičanov. Tako so si Tržičani le s težavo osvojili točko, čeprav so vodili z dvema goloma.

Gole so dali za Tržič: Dornik 2, Rustja 1; za Jesenice pa: Valentar, Hribar, Medja. Š.

NESREČE

OTROŠKA NEPREVIDNOST IN PRISEBNOST ŠOFERJA

V petek 4. oktobra je pripeljal po Titovi cesti v Kranj voznik osebnega avtomobila Fiat 600 S-2828 Ferdinand Kobal iz Tržiča. Iz leve strani pločnika je tedaj skočil 4 do 5 letni Edo Grmšek iz Kranja. Priča ve povedati, da je avto pripeljal zelo počasi, da pa je otrok hitro skočil preko ceste in se oziral nazaj Ko je pritekel na drugo stran ceste ga je avto z desno stranjo oplazil in zbil na cesto. Prvo kolo je šlo otroku preko noge, na kar je avto hitro ustavil, tako, da je otrok ležal med obema kolesoma. Voznik je otroka hitro naložil na avto in ga odpeljal v Zdravstveni dom. Ugotovili so zlom noge nad kolenom. Vsa sreča, da je bil voznik toliko priseben in da je vozil tako previdno, sicer bi lahko prišlo do težje nesreče.

KAJ PA ŽAROMETI?

Nemški državljan Peter Müller se je 3. oktobra peljal s kolesom s Hrušice na Jesenice. Proti njemu je pripeljal avto, ker ni utrnil žarometov, so močne luči oslepile kolesarja, ki je padel in se poškodoval po obrazu in rokah in leži v bolnišnici.

gorenjski obveščevalec

MALI OGLASI

Dne 1. oktobra sem od Vačna do Mubija v Predosljah **izgubil gonilko za kolo** (kurbl). Najditelja prosim, naj jo proti nagradi vrne Nograšek Alojzu, Predoslje 70.

NA TEHNIŠKI FAKULTETI — ODDELEK ZA RUDARSTVO IN METALURGIJO UNIVERZE V LJUBLJANI **JE DIPLOMIRAL ZA INŽENIRJA RUDARSTVA LUDVIK WAHL. — ČESTITAMO!**

Ugodno prodam 2-letnega **psa** — nemškega volčjaka. Rangus Blaž, zlatar, Kranj.

V bližini Kranja **prodam vseljivo** novo stanovanjsko **hišo** z vrtom, primerno za obrt. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodam gozdne in travniške **parcele.** — Goriče 15.

Prodam njive. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodam okrogel vzidljiv **bakren kotel.** — Bizjak, Cankarjeva 5.

Prodam zasajeno **stavbno parcelo** v Preddvoru. Poizve **se v** klavnici Preddvor.

Gospodinjsko pomočnico, po možnosti z znanjem kuhe, **išče** odrasla tričlanska družina v Radovljici. Pogoji ugodni. Ponudbe oddati v oglasni oddelek pod »poštena in čista«.

16-letni fant išče sobo v Kranju ali gre za sostanovalca. Naslov v oglasnem oddelku pod »nujno«.

Podjetje **»Elektro - Kranj« sprejme** v službo **delavca za skladiščna dela,** ki se spozna na material. Službo lahko nastopi 1. 11. 1957

in

inkasanta za rajon Medvode. — Pogoji: nižja srednja šola. Nastop službe takoj. Plača za oba po tarifnem pravilniku.

Proglašam za neveljavno avtobusno vozovnico Kranj—Trboje za oktober. — Šter Franc, Trboje.

Preklicujem izjavo, ki sem jo dala o Zorent Mariji in s katero sem povzročila razdor v njeni družini kar obžalujem. — Janc Ivanka.

Preklicujem št. bl. 32360 izdanega v Komisijski trgovini Kranj, dne 23. novembra 1956.

Od Jezerske ceste do Savskega mostu sem 5. oktobra izgubil aktovko z novimi rujavimi čevlji. Najditelja prosim, naj jih proti dobri nagradi — 2000 din vrne na naslov v oglasnem oddelku.

V Prešernovem gaju sem izgubil očala. Poštenega najditelja naprošam, da jih odda na naslov Pečnik Peter, Tomšičeva 12, Kranj.

KINO

»STORŽIČ« KRANJ: 7. oktobra premiera franc. filma »BREZPOMEMBNI LJUDJE«. Od 8. do 10. oktobra amer. barvni cinemascope film na stereofonski zvok »DEŽELA FARAONOV« ob 16., 18. in 20. uri.

»TRIGLAV« PRIMSKOVO, 8. oktobra franc. film »BREZPOMEMBNI LJUDJE« ob 19. uri.

SVOBODA STRAŽIŠČE«, dne 9. oktobra franc. film »BREZPOMEMBNI LJUDJE« ob 19. uri.

RADIO JESENICE«: dne 7. in 8. oktobra mehiški film »MLADI JUAREZ« ob 18. in 20. uri. 9 .in 10. oktobra premiera amer. barvnega filma »ČAS OBRAČUNA« ob 18. in 20. uri.

»PLAVŽ« JESENICE: 8. oktobra jug. film »POD SUMNJO« ob 18. in 20. uri. 10. oktobra mehiški film »MLADI JUAREZ« ob 18. in 20. uri.

DOVJE MOJSTRANA, 7. oktobra ruski film »OD CARJA DO LENINA« ob 16. uri. 9. oktobra jug. film »POD SUMNJO« ob 20. uri.

KOROŠKA BELA: 7. oktobra jug. film »POD SUMNJO« ob 19. uri.

ŽIROVNICA: 9. oktobra jugosl. film »POD SUMNJO« ob 20. uri.

BLED: 7. oktobra amer. barvni kavbojski film »ČLOVEK S PUŠKO«. Od 8. do 10. oktobra mehiški pustolovski film »RDEČA KONGA«. Predstave v ponedeljek, torek in četrtek ob 20. uri ter v sredo ob 17. in 20. uri.

RADOVLJICA: 8. in 9. oktobra amer. film »OBSOJENI«. V torek ob 20. uri. V sredo ob 17.30. in 20. uri.

GLEDALIŠČE

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

V torek 8. oktobra in v sredo 9. oktobra ob 15. uri P. Golia »TRIGLAVSKA BAJKA«. Obe šolski predstavi sta v okviru »Tedna otroka«.

KINO »STORŽIČ« — KRANJ

V torek, dne 8. oktobra ob 16., 18. in 20. uri

PREMIERA

ameriškega cinemascope barvnega filma s stereofonskim zvokom

DEŽELA FARAONOV

Režija: Howard Howcks

V glavnih vlogah: Jack Howkins, Deweö Martin, Joan Collins, Alexis Minotiss.

V filmu nastopa preko 30.000 statistov

ZADNJA STRAN

MIMI MALENŠEK KONIČ

VIGENCI* 78

ROMAN

XI

V Gašperinovi hiši je nastalo po kovaški nedelji napeto vzdušje, ki je obetalo skorajšnjo nevihto. Ana je molče postavljala sklede na mizo, niti med jedjo niso govorili. Strica Miklavža že od nedelje ni bilo in Ano je skrbelo, da je morebiti v pijanosti kam zašel, utonil, ali da se mu je zgodilo kaj drugega. Potem pa je prišel nekdo povedat, da so ga videli v Podbrezjah, ko se je ravno selil iz podtaborske gostilne v bistriško. V podtaborski so ga postavili pod kap. To se je zdelo Ani dobro znamenje, gotovo so ga vrgli skozi vrata, ker so zavohali, da nima več denarja. Najbrž tudi na Bistrici ne bo dolgo popival in se bo kmalu vrnil domov.

Dominik je tekal okrog in iskal tesarjev, ki bi mu popravili kolesa. Bil je besen, delo v spodnjem vigencu je moralo počivati. Trgovci, ki so mu dali denarja na račun, so ga spominjali naj jim pošlje blago, on pa je samo brezmočno klel po vigencu. Ana je v njegovem imenu pisala trgovcem pisma in jim obetala, da bo blago poslal, samo malo naj še potrpijo. Pod ta pisma, pisana z nežno žensko pisavo, lično kot vezenina, je postavljal Dominik svoj robati podpis. Vse skupaj ga je tako jezilo, nad kom naj bi se znesel. Bil je napol prepričan, da nagajivost ni Aleševo maslo. Fant je za kaj takega premlad in preneumen in čeprav sovraži Dominika, je le toliko pošten, da bi si sam tega nikdar ne izmislil. Dominik je slutil, da tiči zadaj Špan. Izvedel je, da so fantje pri Španu plesali in potem so mu šli podžagovat kolesa.

„Trdo ga bom prijel," si je rekel. „Povedati mora, kdo je to storil in potem bom vse skupaj izročil žandarjem."

Aleš je nosil glavo pokonci in nikomur, niti Ani, ni povedal kje je staknil brazgotino, ki se mu je vlekla čez čelo prav od las do levega očesa. To je nekoliko kazilo njegov lepi obraz. Dominika ni pogledal, kljub temu pa je v kovačnici pridno delal. Ker ni bilo strica, je delal skupaj s starim Fuldo.

Koncem tedna se je nevihta sprostila. Bilo je tisti dan, ko so tesarji vstavili novo kolo pri spodnjem vigencu in se lotili, da popravijo še zgornje. Dominik je pri kosilu glasno in izzivalno rekel, da bo zadevo izročil sodišču. Obrnil se je k Alešu in pristavil:

»Svetujem ti, da poveš, kdo je podžagoval! Ti nisi, preveč si bil pijan. Tudi nočem, da bi z drugimi vred sedel v kaši. Končno sva si bratranca, čeprav me ne moreš trpeti."

Alešu je roka z žlico sredi poti zastala. Toda samo za trenutek je bil v zadregi, potem je Dominika spregledal. Vedel je, da ga hoče zastrašiti. Tudi tisto, da sva si bratranca, je rekel samo zaradi Ane!

„Kar sam si jih poišči," je odvrnil mirno.

Dominik je stisnil pest, žile na sencih so se mu vozličasto napele, z belimi zobmi si je grizel brke. Komaj je še zadrževal besnost, toda premagal se je in rekel:

„Povedal boš, rad ali nerad! Če nočeš meni, boš povedal na sodišču! Boš pa z onimi vred sedel."

Hlapec in dekla sta se pomenljivo spogledala, pa takoj povesila oči in zajemala ričet, kakor bi jima prepir ne bil nič mar. Ana je to opazila in zardela, jezna je bila na Dominika. Lahko bi govoril z Alešem na samem, ne pa pred posloma! Ljudje že tako dovolj govorijo o zdrahi med sorodniki, kaj je treba še tega povrh! Begala je z očmi od brata k Dominiku in od tega spet nazaj k Alešu, toda nobeden ni opazil njene neme prošnje. Bolščala sta preko mize drug v drugega kakor dva jezna risa. Alešu so začele drgetati ustnice in obrvi, nazadnje je vrgel žlico po mizi, bušil pokonci in zavpil:

„Podžagali smo ti jih, da! In če ne veš zakaj smo jih, ti bom povedal! Zato, ker vsi pošteni ljudje pravijo, da si prasec, ki žre iz tujih korit, in to tudi si! Zdaj si slišal!"

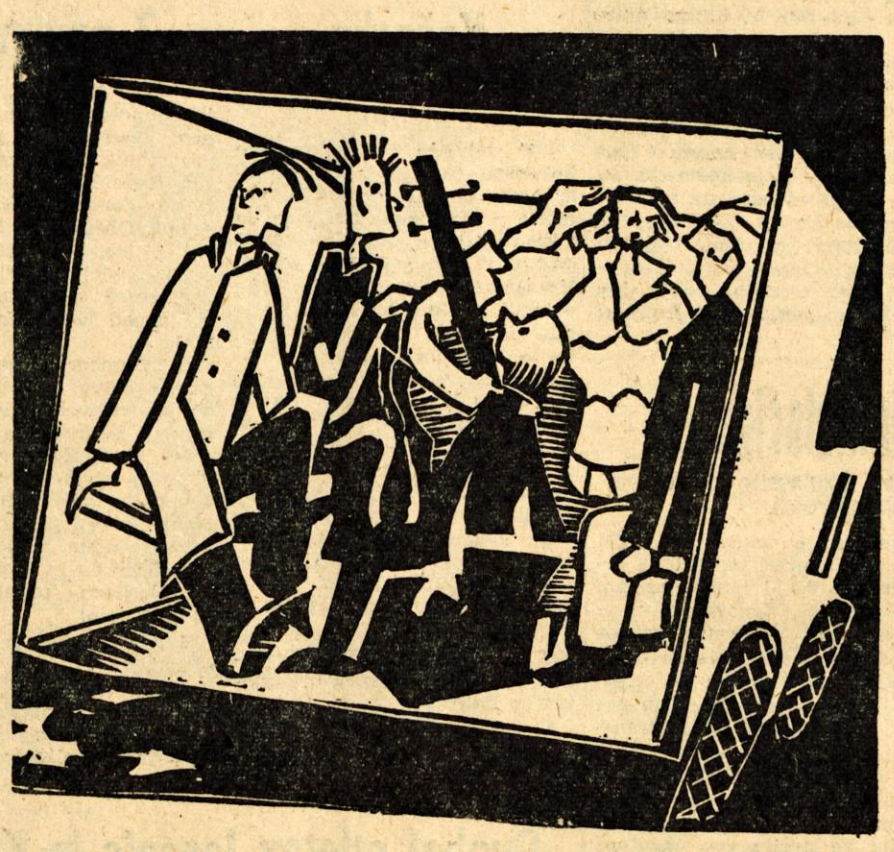

Za »antilopo« smo krstili avtomobil kranjskih gasilcev, s katerim smo večkrat obiskovali gorenjske kraje in prirejali novinarske večere.

Tudi v okviru 10-letnice »Glasu« in v pripravah na volitve občinskih ljudskih odborov, bodo novinarji našega lista obiskali nekaj gorenjskih krajev. Še v tem tednu jih pričakujte v Cerkljah, Kropi, Gorenji vasi in morda še kje.

Gorenjska anekdota

IMA RAZUMEVANJE ZA »ŽENSKA« VPRAŠANJA

Sejna dvorana Občinskega ljudskega odbora v Kranju. — Vzdušje popolnoma resno. Pred začetkom seje so bile na dnevnem redu peticije posameznih odbornikov.

Franc Cvenkelj, odbornik ObLO iz Podbrezij se je v časovno kratkem razdobju dvakrat oglasil:

»Zastopnice žena so me naprosile, naj sprožim pri občinskem ljudskem odboru . . .«

Odbornikovo zavzemanje za probleme žena, je vzbudilo rahel nasmeh pri večini odbornikov. V odmoru pa so nekateri zlobni jeziki šušljali, od kod nenadoma taka vnema odbornika Cvenklja za probleme žena, ko so ga pa doslej poznali kot izredno »resnega« človeka . . .

... da ima tudi krompir spomenik? Spomenik krompirju so postavili v nemškem Oberharzu. Na podstavku z dvema stopnicama je velika granitna skala z napisom: »V tej okolici so leta 1748 prvič za poskušnjo sadili krompir.« — Krompir so sicer pripeljali v Nemčijo že leta 1588, vendar so ga sadili le kot botanično posebnost iz Novega sveta in ne kot tako pomembno hranilno sredstvo za ljudi in živali, kakor ga sadimo danes.

Spet novo orožje

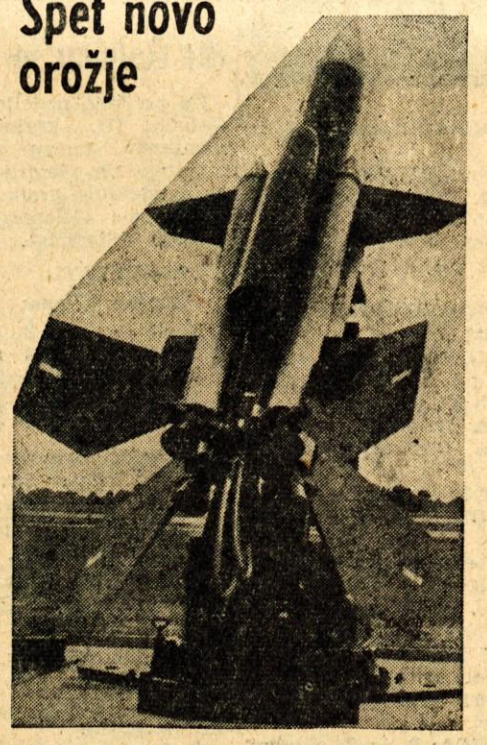

Ali že veste?

NAJSTAREJŠI KAMNIČAN

Najstarejši Kamničan je zdaj Janez Repanšek, ki je te dni praznoval 90-letnico v krogu otrok in vnukov. Nad 30 let je kot prevoznik vozil špecerijo iz Ljubljane za kamniške trgovce, več let pa je tudi prevažal pošto s kolodvora v mesto. Visoko starost je doživel čil in zdrav. Želimo mu še mnogo zdravih let!

Z.

NOVI RADAR

Pred nedavnim so začeli v ameriških letalih preizkušati novi radar, s katerim lahko pilot med poletom določi višino poleta brez pomoči postaj na zemlji.

NAJBOLJ POČASNO LETALO

V neki sovjetski tovarni sestavljajo prototip zelo majhnega letala, ki so mu dali ime »Čebela« in bo ostalo v zraku, četudi bo zmanjšalo hitrost na 50 km. »Čebela« bo zmogla do 230 km na uro, uporabljali pa jo bodo za prevoz potnikov ter za reševalne akcije in fotografiranje iz zraka.

»BLOODHOUND« JE NAJNOVEJŠA BRITANSKA BALISTIČNA PROTILETALSKA RAKETA. NA SLIKI JE PRIPRAVLJENA ZA IZSTRELITEV!

ZA SMEH

»No, draga, kaj ti je povedal zdravnik?«

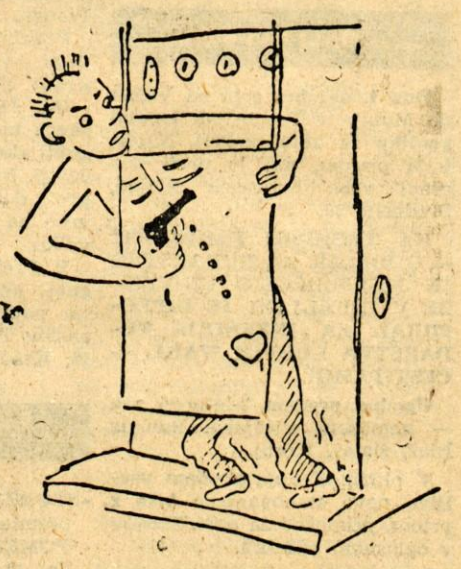

Brez komentarja . . .

15

TOM IŠČE ZAKLAD

MARC TWAIN: DOGODIVŠČINE TOMA SAWERJA

PRIREDIL IVAN ABRAM

RISE: MILAN BATISTA

57.

Huck je nekaj časa strmel v skrivnostno znamenje, potem pa je dejal s tresočim glasom: »Tom, zbeživa raje!« — »Da bi zbežala? In zaklad? Naj ga pustiva?« — »Pustiva ga!« — Hucka je postalo strah. Tudi Tom se je že bil zbal, toda nenadoma ga je obšla druga misel. Na vsak način je hotel priti do zaklada. Prvi je stopal po ilovnati rebri navzdol in delal stopnice. Huck ni mogel kaj, da mu ne bi sledil.

58.

Štirje hodniki so se odcepili od velike jame. Dečka sta pregledala tri rove, toda brez uspeha. Nato sta našla majhno razpoko tik korena skalo in v njej slamnjačo ter nekaj razgrnjenih odej, nadalje stare naramnice, nekaj ostankov slanine in oglodane kosti dveh ali treh piščancev. Toda skrinjice z denarjem ni bilo. Dečka sta iskala in iskala, toda zaman. Vse sta preiskala, nato sta se brez upanja sesedla.

59.

Huck sploh ni imel nobenega predloga. Končno je Tom le dejal: »Sem poglej, Huck! Stopinje in nakapani vosek vidim na ilovici samo na eni strani skale, na drugi pa ne! Zakaj? — Mislim, da je denar pod skalo. Tole ilovico bom odkopal!« — »To ni napačna misel, Tom!« je menil navdušeni Huck. — Tom ni kopal niti dvajset centimetrov globoko, ko je že naletel na les. »Hej, Huck, ali slišiš?« — Huck je postal pozoren. Tudi on je začel kopati in odmetavati ilovico.

80.

Kmalu sta odkrila in odstranila nekaj desk. Zakrivalo so naravno režo, ki je vodila pod skalo. Tom je zlezel vanjo in pomolil svečo kolikor se je dalo daleč pod njo. Toda konca razpoke ni mogel zagledati. Zato je predlagal Hucku, da jo preiščeta. Splazil se je vanjo in plezal dalje. Ozki prostor se je polagoma spuščal. Sledil je njegovim zavojem najprej na desno, potem na levo. Huck mu je sledil. Tom je naredil še nekaj korakov in zaklical: »Huck, sem poglej!...«